

STA IN PORTA DOMUS DOMINI ET LOQUERE VERBUM
(FERIA V POST DOM. III IN QUADRAGESIMA)

Náš pán říká: Stůj v bráně domu božho, mluv slovo a zvěstuj slovo! Nebeský Otec vydává slovo a vydává ho věčně a do tohoto slova shrnuje všechnu svou moc a vyjadřuje veškerou svoji božskou podstatu i všechno stvoření. Slovo spočívá v duši ztajeně, že o něm člověk neví, ani ho neslyší; ještě pro něj není uprázdněn v hloubi sluchu a tak je není slyšet. Ovšem ještě více: všechny hlasy i zvuky musí pryč a musí být úplně ticho a mlčení. O tom nebudu více mluvit.

„Postav se v bráně“. Kdo stojí, ten opanoval své vášně. Chce [se] tím říci, že nejvyšší část duše má stát neustále vzpřímeně. Vše v nějakém řádu musí být podřízeno tomu, co je nad ním. A Bohu se nezalíbí žádný tvor, pokud ho nezastíní přirozené světlo duše, z něhož berou své bytí; ale andělské světlo zastíňuje světlo duševní, rozmnožuje je a způsobuje, že v něm může působit světlo božské, ježto Bůh nepůsobí v tělesných věcech, působí ve věčnosti. Proto musí být duše usebraná a povznesená. Pak Bůh působí, a veškeré dílo se Bohu líbí. Nikdy se Bohu žádné dílo nelíbí, není-li učiněno takto.

A postav se v bráně božho domu. Božím domem je jedinnost jeho podstaty. Co je jednotné, nejlépe se udrží. Proto zůstává v Bohu jednota a drží ho pohromadě a nic nepřidává. Proto spočívá ve svém nejvlastnějším, ve svém esse, vždy v sobě, nikdy mimo sebe. Ježto je ale plynutím, plyne ven. Jeho výronem je jeho dobrotá, jak jsem již hovořil o poznání a lásce.

Poznání uvolňuje, čímž je poznání lepší než láska. Ale dvojí je lepší než jedno, ježto poznání v sobě nese lásku. Láska [člověka] posedá a upíná se k dobrotě, a [tedy] v lásce zůstane pevně stát „v bráně“. Láska by byla slepá, kdyby nebylo poznání. I kámen má lásku a kvůli té hledá vždy nejhlubší základ. Jestliže vytrvávám v dobrotě, v prvním výronu a vnímám-li, že je [Bůh] dobrý, vnímám onu bránu, nevnímám Boha. Proto je poznání lepší, ježto uvádí do lásky. Ale láska chce toužit a na něco se zaměřit. Poznání nepřidá ani jedinou myšlenku; ba více, odpoutává se a odděluje, běží vpřed a dotýká se Boha v jeho nahotě a chápe se jednoty v její podstatě.

Pane, sluší se tvému domu, aby byl svatý, a aby Tě v něm člověk chválil a aby byl domem modlitby po dlouhé věky. Nemyslím naše dny zde. [Jen] když hovořím o délce bez rozměru, je to délka, když o šíři bez šíře, je to šíře. A když říkám vždy, míním nad časem, ba víc, nade vším, jak jsem tu řekl, že není tu ani tam-

Jedna žena se našeho Pána otázala, kde je se třeba modlit. A náš Pán řekl: Přišel čas a je tu, že praví ctitelé se budou modlit v duchu a v pravdě. Bůh je totiž duch a proto je se třeba modlit v duchu a v pravdě. Onje sám pravda - a to my nejsme: i když jsme pravdiví, je v nás něco nepravdy. Ale tak tomu u Boha není. Arciť: duše se má postavit za prvotního rozbřesku,

při němž povstává pravda, do brány Božho domu a tam má vyřknout a porodit slovo. Vše, co jen v duši je, má hovořit a chválit, ale ten hlas nebude nikdo slyšet. V tichu a klidu – jak jsem řekl: před anděly, kteří sídlí u Boha, ve sboru moudrosti a v rozohnění – tam Bůh hovoří v duši a vemlouvá se jí. Tam rodí Otec svého Syna a má z onoho slova tak veliké potěšení a je mu tak milé, že nikdy nepřestává, ale stále vydává to slovo, jež je nade všechen čas. A vchází i do našich slov, když říkáme: Tvému domu přísluší svatost a sláva a nic v něm nemá být, nežli co tě chválí.

A učitelé se ptají: Čím je Bůh chválen? Sobě rovným. Tedy vše, co je rovno Bohu a je v duši, Boha chválí; ale co není rovno Bohu, Boha nechválí. Asi tak jako obraz chválí svého mistra, který do něj vtiskl veškeré své umění, které má v svém srdci, a učinil ho rovným sobě. Podobá obrazu chválí svého původce beze slova. Když chválíme slovy, anebo se ústy modlíme, je to nicotná maličkost. Ale když hovoří také srdce spolu, modlíte se, ale nevíte co. A ještě přijdou takoví praví ctitelé, kteří se budou modlit k mému Otci v duchu a v pravdě

Co je to modlitba? Dionýsius říká, že je to výstup rozumu k Bohu. A jeden pohan říká: Kde je duch u věčnosti sjednocen, tam bude působit Bůh. Kde stojí tělo proti duchu, kde jsou různé namísto sjednocenosti, kde stojí časné proti věčnému, tam Bůh nepůsobí a nic nezmůže. Více: Všechna rozkoš a potěšení a veškerý požitek, jaký tady můžeme mít, to musí vše pryč. Kdo chce Boha chválit, musí být svatý, v duchu usebraný a sjednocený a nikdy mimo. A ještě neustále povznesen nade vše vzhůru k věčné věčnosti. Nemyslím [jen] nade všechno stvořené tvorstvo, avšak duše se musí povznést i nade vše co by [Bůh] mohl [stvořit], kdyby chtěl. Dokud stojí něco nad duší a dokud je pro ni něco, co není Bůh, přednější než Bůh, nedospěje k [boží] podstatě ani za dlouhý věk.

A svatý Augustin říká: Když světlo duše ozáří stvoření, takže ono přijme jeho bytnost, nazývá se to ráno. A když andělské světlo ozáří světlo duše a ta je v něm pohlcena, je to dopoledne. A David říká: Stezka spavedlivého člověka roste a nabývá uprostřed dne. Stezka to je krásná a pohodlná, příjemná a skrytá. Ale dále: Když božské světlo ozáří světlo andělské a světlo duše spolu s andělským světlem jsou pohlceny světlem božským, je to poledne. Tehdy je den u svého vrcholu, nejplnější a nejdelší, neboť slunce sotjí nejvýš a rozlévá své světlo po hvězdách a hvězdy ho zase vylévají na měsíc, jak je pod sluncem toho řád. Tak tedy božské světlo pohltilo do sebe světlo andělské i duševní, aby bylo vše podle řádu a vše chválilo Boha. A pak už není ničeho, co by nechválilo Boha a vše si je rovno, a tím rovnější, čím je Boha plnější, a společně chválí Boha. Náš Pán řekl: Budu s nimi bydlet v jejich domě

Prosíme našeho milého Pána Boha, aby námi přebýval, abychom se jím mohli těšit na věky; k tomu nám pomoz Bůh. Amen.